

Clerc/Clerk: Anwen Jones
Cyfeiriad/Address: 10 Gorffwysfa, Dwyrn, Ynys Mon, LL61 6YJ
Ffon/Tel: 07375781090
E-bost/E-mail: clerc@valley-community-council.wales
Gwefan: www.cyngor-cymuned-fali.cymru
Website: www.valley-community-council.wales

Adrodd ar Adran 6 **Cynghorau Tref a Chynghorau Cymuned**

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 Rhan 1 – Adran 6 ***Y Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnherthedd Ecosystemau***

Adroddiad 2025 **Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnherthedd Ecosystemau**

Cyngor Cymuned Y Fali (Grŵp: 2)

Dyddiad: Rhagfyr 2025

Awdur: Cyng. Neil Tuck, Cadeirydd

Cyflwyniad a'r Cyd-destun

Mae Cyngor Cymuned y Fali yn cynnal, gwella a rheoli amrywiaeth o asedau lleol sydd â chysylltiadau uniongyrchol â bioamrywiaeth a lles cymunedol. Mae'r rhain yn cynnwys Parc Mwd, Maes Chwarae Y Fali, Mynwent Ynys Wen, man gwyrdd Parc Branwen, a rhwydwaith o lwybrau troed cyhoeddus, meinciau a llochesi bysiau sydd gyda'i gilydd yn cyfrannu at gymeriad naturiol a hygyrchedd yr ardal.

Mae Parc Mwd yn cefnogi cydbwysedd rhwng hamdden a natur. Ochr yn ochr â'i gaeau peldroes, cwrt bouls a man chwarae bach, mae'r safle'n cynnwys gardd "Triangl" lled-naturiol wedi'i phlannu â choed ffrwythau a llwyni brodorol, gan greu microgynefinoedd gwerthfawr ar gyfer peillwyr ac adar. Mae cynnal a chadw tiroedd yn rheolaidd yn ymgorffori sensitifrwydd tymhorol, fel torri gwrychoedd yn hwyr a lleihau torri gwair mewn parthau dethol, i ganiatáu i flodau gwyllt a thegeirianau ffynnu.

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am Gynllun Bioamrywiaeth Adran 6 cyhoeddedig y Cyngor ac adroddiad cynnydd 2023, gan dynnu sylw at fesurau ymarferol a gymerwyd rhwng 2022 a 2025. Mae'r rhain yn cynnwys diogelu rhywogaethau tegeirianau brodorol, defnyddio deunyddiau ailgylchadwy a chynaliadwy, lleihau'r defnydd o blaladdwyr, ac integreiddio egwyddorion bioamrywiaeth i wneud penderfyniadau bob dydd. Cyflwynir camau gweithredu a chanlyniadau yn unol ag Amcanion 1–6 Cynllun Gweithredu Adnoddau Naturiol (NRAP), gan sicrhau bod dull y Cyngor o reoli mannau cyhoeddus yn parhau i fod yn strwythuredig, yn dryloyw, ac yn gyson â dyletswyddau bioamrywiaeth Llywodraeth Cymru.

Dros y tair blynedd diwethaf, mae'r Cyngor hefyd wedi cefnogi bioamrywiaeth trwy ei reolaeth o Barc Branwen a Mynwent Ynys Wen. Yn Ynys Wen, mae hyn wedi cynnwys mynd i'r afael â phroblemau tir a draenio parhaus, gwella gwydnwch y safle, rheoli gwastraff ac ailgylchu fel rhan o weithrediadau dyddiol. Ym Mharc Branwen, mae rheoli mannau gwyrdd arferol wedi parhau, gyda threfniadau'n cael eu hadolygu trwy strwythur llywodraethu a phwyllgorau'r Cyngor i sicrhau bod bioamrywiaeth yn cael ei hystyried mewn gwaith parhaus a gwaith yn y dyfodol.

Adroddiad Gweithredu 2023 - 2025			
Amcan NRAP	Camau gweithredu i		Wedi eu monitro gan:
1	-cynnwys bioamrywiaeth o fewn llunio penderfyniadau a chaffael	Dros y tair blynedd diwethaf, mae'r Cyngor wedi cymryd camau ymarferol ym Mynwent Ynys Wen i wella cyflwr y tir, gan gynnwys datblygu atebion draenio a chamau dilynol cysylltiedig, tra hefyd yn sicrhau bod trefniadau dyddiol fel casgliadau gwastraff ac ailgylchu yn cefnogi rheolaeth amgylcheddol dda. Ym Mharc Branwen, mae bioamrywiaeth wedi'i hymgorffori yn y broses o wneud penderfyniadau trwy gadw trefniadau cynnal a chadw dan adolygiad ffurfiol gan y pwyllgor, fel y gall gwaith cynnal a chadw a gwaith yn y dyfodol adlewyrchu ystyriaethau amgylcheddol ochr yn ochr â defnydd a diogelwch y cyhoedd. <u>Dyletswydd AHNE a bioamrywiaeth wedi'u hystyried mewn penderfyniadau safle</u> (cais am arwyddion, Parc Mwd) – Nododd yr Aelodau fod y parc wedi'i leoli o fewn AHNE a bod gan y Cyngor "ddyletswydd i gynnal amgylchedd naturiol y parc a hyrwyddo bioamrywiaeth"; ystyriwyd rheolau cynllunio (e.e., arwyddion dros 0.3m² sydd angen caniatâd) yn benodol yn y penderfyniad. <u>Mannau Lleol ar gyfer Natur</u> — dewis pecyn amgen sy'n gweddu'n well i risgiau'r safle – Gwrthododd y Cyngor y grant sylweddol (pwell/polytunnel/cawell ffrwythau) ar ôl ystyried fandaliaeth a mynediad, yna derbyniodd y pecyn llai Bywyd Gwyllt (5 coeden ffrwythau, bylbiau brodorol, gwelyau wedi'u codi, tyweirch dolydd, meinciau, sied offer) fel dewis risg is i wella cynefinoedd. Mae hyn yn dangos dewisiadau caffael a wnaed gyda nodau bioamrywiaeth a chyfyngiadau ymarferol mewn golwg. <u>Dull rheoli llystyfiant</u> a ddewiswyd i amddiffyn cynefinoedd. Penderfynodd y Pwyllgor Parciau y dylid cynnal ffiniau'r Triongl ym Mharc Mwd trwy strimio a chymeradwyo atgyweiriadau ffin a deunyddiau arwyneb addas i'r dyfodol (gwastraff llechi) trwy grantiau—h.y., nodi technegau/deunyddiau gyda chynefin mewn golwg. Mae'r contract cynnal a chadw tir yn	Clerc Pwyllgor Parciau Cyngor Llawn

	cynnwys casglu glaswellt, mae hyn wedi'i ymgorffori yn y contract <u>Gwaith coed</u> wedi'i alinio â chaniatâd cynllunio a chanlyniadau bioamrywiaeth. Ar gyfer ardal y cwrt pêl-fasged newydd, cytunodd yr aelodau i gael gwared ar helygen a phlannu tair coeden frodorol yn unol â'r caniatâd cynllunio. <u>Cyllidebu/caffael</u> yn gysylltiedig â chynnal a chadw mannau gwyrdd. Mae cofnodion y pwyllgor yn cofnodi'r cyllidebau cynnal a chadw a'r angen i geisio cyllid grant i gynnal Parc Mwd/gwaith mannau gwyrdd, gan ddangos tystiolaeth o gaffael wedi'i gynllunio i gefnogi rheoli bioamrywiaeth.	
-codi ymwybyddiaeth o fioamrywiaeth a'i bwysigrwydd	Yn Ynys Wen, mae trafodaethau rheoli a chanllawiau dyddiol wedi tynnu sylw at yr angen i amddiffyn cyflwr y ddaear ac osgoi difrod diangen yn ystod cyfnodau gwlyb, gan helpu i atgyfnerthu sut y gall gweithgaredd arferol effeithio ar iechyd pridd a chynefinoedd. Ym Mharc Branwen, mae goruchwyliaeth a hadolygu parhaus y Cyngor o drefniadau cynnal a chadw yn cefnogi arfer sy'n gyfeillgar i fioamrywiaeth ac yn helpu i hyrwyddo'r gofod fel ased amgylcheddol yn ogystal ag cyfleuster cymunedol. <u>Ymgysylltiad gwirfoddolwyr ac ysgolion trwy Leoedd Lleol ar gyfer Natur</u>: Sicrhaodd y Cyngor Becyn Perllan (gan gynnwys deuddeg coeden, bylbiau brodorol, blychau cynefin ac offer) ac ymgysylltodd gwirfoddolwyr lleol a phlant ysgol mewn gweithgareddau plannu a chynnal a chadw ym Mharc Mwd. <u>Ymwybyddiaeth o fywyd gwyllt ymhlith defnyddwyr chwaraeon</u>: Cynghorwyd cynrychiolwyr o'r clwb pêl-droed ynghylch amddiffyn bywyd gwyllt lleol yn ystod eu sesiynau hyfforddi gyda'r nos a 'i defnydd o oleuadau nos (floodlights). Hyrwyddodd hyn ymwybyddiaeth o fioamrywiaeth ymhlith defnyddwyr rheolaidd y parc a llygredd golau yn y nos yn enwedig ar gyfer ystlumod. <u>Gwelliannau ac arwyddion sy'n wynebu'r cyhoedd</u>: Roedd gosod arwydd newydd Parc Mwd yn cynnwys trafodaeth gyda defnyddwyr parc lleol, gan gynnwys aelodau o'r grŵp bouls. Cynorthwyodd hyn i godi ymwybyddiaeth y cyhoedd ac annog diddordeb cymunedol mewn gwelliannau sy'n gysylltiedig â bioamrywiaeth.	Clerc Pwyllgor Parciau Cyngor Llawn

		<u>Camau codi ymwybyddiaeth o faw cŵn:</u> Roedd rhaglen waith y Pwyllgor Parciau yn cynnwys mesurau parhaus i atal baw cŵn ym Mharc Mwd a mannau gwyrdd eraill. Roedd y camau hyn yn gysylltiedig ag ymdrechion ehangach y Cyngor i hyrwyddo ymddygiad cyfrifol a diogelu bioamrywiaeth mewn ardaloedd cymunedol.	
2	-diogelu prif rywogaethau a chynefinoedd	Yn Ynys Wen, mae gwaith i fynd i'r afael â draenio a lleihau cywasgiad a difrod i'r wyneb wedi helpu i amddiffyn cyflwr y ddaear a gorchudd llystyfiant, gyda mesurau adfer (gan gynnwys ailhadu lle bo angen) wedi'u cynllunio neu eu datblygu lle nad oedd modd osgoi aflonyddwch. Ym Mharc Branwen, mae adolygiad parhaus o drefniadau rheoli yn helpu i ddiogelu gwerth cynefinoedd dros amser, gan alluogi'r Cyngor i ymateb i faterion wrth iddynt godi ac adeiladu camau gweithredu sy'n cefnogi bioamrywiaeth i benderfyniadau cynnal a chadw yn y dyfodol. <u>Wedi disodli coed</u> a gollwyd oherwydd gwywiad coed ynn gyda phlannu brodorol ym Mharc Mwd. Cofnododd y Cyngor dorri coed marw/annigel yr effeithiwyd arnynt gan wywiad coed ynn ac yna cytunodd ar Becyn Perllannau (coed brodorol + bylbiau) i'w disodli ac adfer cynefin. <u>Creu a gwella nodweddion cynefin</u> trwy wobrau "Mannau Lleol dros Natur" Cadwch Gymru'n Daclus. Nododd y cofnodion y Pecyn Bywyd Gwyllt (gan gynnwys dŵl blodau gwyllt a bylbiau) a'r amserlen gosod/plannu, gyda chyfranogiad ysgolion/gwirfoddolwyr i sefydlu'r cynefin. <u>Sefydlodd gynefinoedd dolydd</u> ac ymylon meddal y tu mewn i'r parc. Cofnododd cofnodion y Pwyllgor Parciau dywarchen dolydd a osodwyd ar hyd llwybr troed presennol tuag at linell y coed, gan gefnogi peillwyr a strwythur glaswelltir mewnbwn isel. <u>Gwaith llystyfiant a choed</u> wedi'i reoli i gynnal cynefin diogel ac iach. Penderfynodd pwyllgorau ymyriadau brys o asesiad risg coed (cael gwared ar goed marw ar lwybrau cyhoeddus) a chymeradwyo atgyweiriadau waliau perimedr a ffiniau sy'n effeithio ar ymylon cynefinoedd. - Trin Parc Mwd o fewn ei ddynodiad tirwedd wrth wneud penderfyniadau safle. Cyfeiriodd y cofnodion at gyd-destun yr AHNE a dyletswydd y Cyngor i amddiffyn yr ardal wrth ystyried seilwaith	Clerc Pwyllgor Parciau Cyngor Llawn

		y parc—cefnogi diogelu cynefinoedd wrth wneud penderfyniadau. <u>Lleihau tarfu ar fywyd gwyllt</u> a diogelu cynefinoedd ar lefel y ddaear trwy reoli ymwelwyr. Cytunodd cofnodion y parciau ar arwyddion baw cŵn/dennyn dwyieithog ychwanegol ar draws Parc Mwd a maes chwarae Lon Spencer i atal effaith traeddu a cŵn ar ardaloedd sensitif.	
3	-adfer & chreu cynefinoedd a rhwydweithiau ecolegol cydnerth	Yn Ynys Wen, mae gwaith i wella draeniad a gwydnwch y tir yn helpu i adfer sefydlogrwydd y safle drwy fynd i'r afael â thir gwlyb parhaus a symud ymlaen ag opsiynau peirianeg ac adfer ymarferol, gan gefnogi gorchudd llystyfiant wrth i amodau newid. Ym Mharc Branwen, mae rheolaeth arferol ac adolygiad parhaus o drefniadau cynnal a chadw yn helpu i gynnal y gofod fel rhan o seilwaith gwyrdd lleol, gan gefnogi cysylltedd ecolegol a darparu cwmpas i gryfhau gwerth cynefinoedd drwy ddewisiadau cynnal a chadw yn y dyfodol. <u>Wedi disodli coed heintiedig</u> gyda phlannu brodorol newydd ym Mharc Mwd. Ar ôl tynnu gwywiad coed ynn, sicrhodd y Cyngor Becyn Perllan a phlannu 12 coeden newydd gyda bylbiau brodorol, gan ymgysylltu â gwirfoddolwyr a'r ysgol i sefydlu'r plannu. <u>Wedi cyflwyno'r pecyn Mannau Lleol ar gyfer Natur (Bywyd Gwyllt)</u> i ychwanegu nodweddion cynefin. Daeth y pecyn Bywyd Gwyllt â blychau cynefin (adar/draenogod), sied, offer a deunyddiau i gefnogi rheoli'r safle a chreu cynefinoedd. <u>Wedi creu ac ehangu seilwaith gwyrdd ar draws y safle:</u> Nodwyd yng nghofnodion a chofnod cynnydd diwedd y flwyddyn y Cyngor, fod 110 o goed wedi'u plannu ym Mharc Mwd, bod tyweirch dolydd a bylbiau brodorol wedi'u plannu, bod hadau blodau gwyllt wedi'u hau, a bod tri phlanhigydd uchel wedi'u gosod a'u plannu, gan adeiladu amrywiaeth strwythurol a thymhorol ar gyfer peillwyr. <u>Cryfhawyd gardd gymunedol y "Triongl"</u> fel ymyl cynefin gwydn. Cliriodd gwirfoddolwyr ffiniau; cwbthawyd atgyweiriadau cyrbau/perimedr; cynhaliwyd ffiniau trwy strimio (i amddiffyn coed/llwyni ifanc); a chyflenwodd Cadwch Gymru'n Daclus 60 tunnell o addurn llechi i sefydlogi a gorffen mylon y cynefin.	Clerc Pwyllgor Parciau Cyngor Llawn

4	-mynd i'r afael ag elfennau negyddol: lleihau llygredd e.e. defnyddio atebion yn seiliedig ar natur, mynd i'r afael â rhywogaethau goresgynnol	Yn Ynys Wen, mae gwaith i wella draeniad a gwydnwch y tir yn helpu i adfer sefydlogrwydd y safle drwy fynd i'r afael â thir gwlyb parhaus a symud ymlaen ag opsiynau peirianeg ac adfer ymarferol, gan gefnogi gorchudd llystyfiant wrth i amodau newid. Ym Mharc Branwen, mae rheolaeth arferol ac adolygiad parhaus o drefniadau cynnal a chadw yn helpu i gynnal y gofod fel rhan o seilwaith gwyrdd lleol, gan gefnogi cysylltedd ecolegol a darparu cwrmpas i gryfhau gwerth cynefinoedd drwy ddewisiadau cynnal a chadw yn y dyfodol. <u>Wedi symud i ddulliau rheoli chwyn sy'n defnyddio finegr:</u> Roedd yr amserlen dalu a gymeradwywyd ar 15 Hydref 2025 yn dangos bod y Cyngor wedi prynu finegr yn lle glyffosad i reoli chwyn. <u>Cadwyd ffiniau'r Triongl yn rhydd o gemegau:</u> Ar 7 Awst 2024 penderfynodd y Pwyllgor Parciau gynnal y ffiniau drwy strimio a cheisio cyllid i osod gwastraff llechi fel arwyneb hirhoedlog, gan osgoi tomwellt rhisgl a defnyddio chwynladdwyr. <u>Tynnwyd ynn heintiedig</u> ac ailblannwyd coed brodorol. Ar 15 Tachwedd 2023 cofnododd y Cyngor y byddai Pecyn Perllannau o 12 coeden ffrwythau a bylbiau brodorol yn disodli coed ynn a dorrwyd oherwydd gwywiad ynn, gan fynd i'r afael â pathogen ymledol ac adfer gorchudd canopi.	Clerc Pwyllgor Parciau Cyngor Llawn
5	-defnyddio gwella a rhannu tystiolaeth	<u>Gweithredwyd ar adroddiad risg coed:</u> Cymeradwywyd y gwariant ar y gwaith brys a nodwyd gan yr Asesiad Risg Coed dyddiedig 8 Medi 2023 ac yna cyflwynwyd gais am gyllid i ailosod y coed a dorrwyd, gan ddangos penderfyniadau a arweinir gan dystiolaeth. <u>Monitrowyd enillion bioamrywiaeth</u> a rhannwyd y niferoedd. Mesurodd Adroddiad Blyneddol 2024/25 waith cynefinoedd—115 o goed brodorol, bylbiau, glaswellt dolydd a phlanhigion wedi'u codi—a gyflawnwyd o dan y cynllun Mannau dros Natur, gan ddarparu llinell sylfaen ar gyfer monitro yn y dyfodol. <u>Cofnodwyd data casglu sbwriel</u> drwy'r Hwb Cadwch Gymru'n Daclus newydd. Cadarnhawyd y cofnodion: y gwaith sefydlu'r hwb, templedi asesu risg, a'r cynllun i uwchlwytho canlyniadau i borth gwe Cadwch Gymru'n Daclus, fel y byddai tystiolaeth o lanbau cymunedol yn cael ei chasglu a'i rannu.	Clerc Pwyllgor Parciau Cyngor Llawn

		<u>Defnyddiwyd tystiolaeth maes y disgyblion yn y gwaith newid ymddygiad. Cyflwynodd plant Blwyddyn 3/4 eu harolwg baw cŵn a dyluniadau arwyddion i'r Cyngor; mabwysiadodd yr aelodau'r dyluniadau ar gyfer arwyddion y pentref, gan droi tystiolaeth dinasyddion yn gamau gweithredu.</u> <u>Cyhoeddwyd cynnydd ar nodau ac amcanion:</u> Adolygodd y Cyngor gynnydd yn erbyn ei amcanion a chyfarwyddodd y clerc i gyhoeddi'r ddogfen wedi'i diweddaru ar y wefan, gan wneud data perfformiad yn hygyrch.	
6	-cefnogi capasiti ac/neu sefydliadau eraill	Yn Ynys Wen, mae'r Cyngor wedi defnyddio dull adolygu sy'n seiliedig ar dystiolaeth, gan gynnwys asesiadau risg a thrafodaethau wedi'u dogfennu i nodi problemau safle, cytuno ar waith ac adfer, ac olrhain camau dilynol trwy ei brosesau. Ym Mharc Branwen, mae goruchwyliaeth y pwyllgor wedi cadw cyfrifoldebau a threfniadau cynnal a chadw yn glir ac o dan adolygiad, gan gryfhau capasiti trwy sicrhau bod disgwyliadau'n cael eu cofnodi a'u bod yn gallu cael eu diweddaru wrth i amgylchiadau newid. <u>Sefydlu canolfan gymunedol Cadwch Gymru'n Daclus</u> fel y gallai grwpiau fenthyca pecyn casglu sbwriel, defnyddio templedi asesu risg, a chael gweithgareddau wedi'u hyswiro; casglodd y clerc ganlyniadau ar gyfer porth gwe Cadwch Gymru'n Daclus. <u>Gweithio gydag Ysgol Gymunedol y Fali</u> (cyflwyniad Blwyddyn 3/4; dyluniadau ar gyfer arwyddion/dosbarthwyr bagiau baw cŵn) ac ymrwymo i argraffu a defnyddio dyluniadau'r disgyblion. <u>Cynllunio gweithgaredd ar y cyd â'r ysgol</u> (casglu sbwriel yn gysylltiedig ag ymwybyddiaeth o wastraff fêp) i feithrin capasiti disgyblion a'r gymuned.	Clerc Pwyllgor Parciau Cyngor Llawn

Arolwg o ddyletswydd Adran 6 2023 - 2025

Beth sydd wedi gweithio'n dda?	Cyflawnodd Cyngor Cymuned y Fali welliannau ymarferol i gynefinoedd ym Mharc Mwd trwy blannu blodau gwyllt a dolydd, codi ffiniau, gosod sied, blychau nythu, plannu coed brodorol, ac arwyneb llechi ar gyfer ardal y Triongl, a hynny i gyd wedi'i gydlynw â chynllun gweithredu atgyweirio a gwelliannau byw. Gwnaeth y Cyngor ddefnydd effeithiol o grantiau, gan gynnwys derbyn pecyn Mannau Lleol ar gyfer Natur (Bywyd Gwyllt) a deunyddiau atodol fel 60 tonnell o lechi, gan sicrhau bod y
---------------------------------------	--

	rhain yn cyd-fynd â risgiau'r safle a chapasiti cynnal a chadw. Cymerodd gwirfoddolwyr a disgyblion ran weithredol trwy sesiynau plannu ysgolion, casglu sbwriel sydd ar ddod, a gweithgareddau ymwybyddiaeth o wastraff anweddu, gan gefnogi sefydlu cynefinoedd a newid ymddygiad cadarnhaol. Cynhaliwyd goruchwyliaeth trwy gymeradwyo a chyhoeddi adroddiadau blynyddol, monitro ariannol arferol, a chomisiynu arolygiadau ROSPA ar gyfer yr ardal chwarae a Pharc Mwd. Yn ogystal, cymerodd y Cyngor gamau i leihau effeithiau tarfu ar gynefinoedd trwy gytuno i osod arwyddion baw cŵn a thennyn dwyieithog ychwanegol, dosbarthwyr bagiau, a chanllawiau gwell i ddefnyddwyr y safle.
Beth fu'r rhwystrau?	Tanseiliodd fandaliaeth ac ymddygiad gwrthgymdeithasol, gan gynnwys digwyddiadau o ddifrod tân, graffiti, offer chwarae wedi torri, a thynnu tâp diogelwch dro ar ôl tro, ar ymdrechion y Cyngor i gynnal a gwella nodweddion bioamrywiaeth lleol ym Mharc Mwd a safleoedd cymunedol eraill yn sylweddol. Nid yn unig y difrododd y gweithredoedd hyn seilwaith ffisegol fel arwyddion, meinciau, a strwythurau cynefinoedd, ond fe wnaethant hefyd amharu ar gynlluniau plannu a phrosiectau gwella dan arweiniad y gymuned, gan greu costau atgyweirio ac ailosod ychwanegol i'r Cyngor. Yn anorfod, lleihaodd yr amser a'r adnoddau a dreuliwyd yn mynd i'r afael â'r difrod hwn y capasiti ar gyfer gwaith rhagweithiol ar greu cynefinoedd ac ymgysylltu amgylcheddol. Ochr yn ochr â hynny, roedd risgiau penodol i'r safle fel bregusrwydd ardal y pwll ac amlygiad y polytunnel i fandaliaeth a difrod tywydd yn golygu na ellid bwrw ymlaen â sawl cyfle grant posib. Yn lle hynny, cymerodd y Cyngor ddull pragmatig trwy ddewis prosiectau risg is, mwy rheoladwy a oedd yn dal i gyfrannu at fioamrywiaeth a gwerth cymunedol tra'n aros o fewn terfynau cynnal a chadw a diogelwch realistig. Cynorthwyodd y dull cytbwys hwn i sicrhau cynnydd er gwaethaf rhwystrau, gan gynnal momentwm mewn gwaith bioamrywiaeth a diogelu asedau cymunedol.
Beth fyddwch yn ei newid?	Bydd Cyngor Cymuned y Fali yn parhau i flaenoriaethu ymyriadau gwydn, cynnal a chadw isel fel addurno llechi, ffiniau wedi'u cynnal a'u cadw â strimiau, ac arwyddion gwydn, gan sicrhau bod gwelliannau amgylcheddol yn parhau i fod yn gynaliadwy ac yn gallu gwrthsefyll difrod neu esgeulustod. Mae'r dull hwn yn lleihau'r angen am atgyweiriadau aml ac yn cyfyngu ar effaith fandaliaeth, gan gadw ardaloedd bioamrywiaeth allweddol yn daclus ac yn weithredol. Mae'r Cyngor hefyd yn bwriadu cynnal ei strategaeth gaffael pragmatig trwy barhau i ddewis pecynnau grant tebyg i Bywyd Gwyllt neu Berllannau a blaenoriaethu plannu brodorol ac adfer cynefinoedd dros brosiectau seilwaith risg uchel fel pyllau neu dwneli poly. Mae hyn yn sicrhau bod buddsoddiad yn gyraeddadwy ac yn gynaliadwy, wedi'i alinio â risgiau'r safle a'r capasiti cynnal a chadw sydd ar gael. Er mwyn amddiffyn bioamrywiaeth ymhellach a hyrwyddo cyfrifoldeb cymunedol, bydd mesurau newid ymddygiad yn cael eu cryfhau trwy osod arwyddion baw cŵn dwyieithog ychwanegol a dosbarthwyr bagiau, ochr yn ochr ag ymgyrchoedd a gwaith celf dan arweiniad ysgolion sy'n annog ymddygiad cyfrifol a pharch at fannau gwyrdd. Yn olaf, bydd rheolaeth y safle yn cael ei thynhau trwy deithiau cerdded rheolaidd Cynllun Cynnal a Chadw'r Parciau, gyda goruchwyliaeth glir o dasgau cynnal a chadw a chwmpas torri glaswellt penodol sy'n cynnwys amgylchoedd y pafiliwn. Bydd y dull strwythuredig hwn yn helpu i ddiogelu ymylon cynefinoedd, cynnal

	nodweddion bioamrywiaeth, a sicrhau bod y safle'n parhau i ddarparu safle diogel, deniadol ac amgylcheddol gyfoethog i'r gymuned.
Sut a phryd fydd y ddyletswydd Adran 6 yn cael ei monitro a'r cynllun Adran 6 wedi'i adolygu?	Mae Cyngor Cymuned y Fali yn sicrhau goruchwyliaeth reolaidd o'i ymrwymïadau bioamrywiaeth ac amgylcheddol trwy strwythurau pwyllgor chwarterol a thymhorol. Mae'r Pwyllgor Parciau yn cynnal Cynllun Gweithredu Cynnal a Chadw ysgrifenedig, gan drefnu archwiliadau safle arferol fel asesiadau ROSPA i fonitro safonau diogelwch ac amgylcheddol. Mae'r rhain yn darparu pwyntiau gwirio cyson ar gyfer olrhain cyflawniad Adran 6 (S6) a sicrhau bod ystyriaethau bioamrywiaeth yn parhau i fod yn weithredol o fewn rheolaeth ddyddiol. Bob blwyddyn, mae'r Cyngor Llawn yn cymeradwyo ac yn cyhoeddi Adroddiad Blynyddol sy'n crynhoi camau gweithredu amgylcheddol, gan gynnwys manylion plannu coed, gwelliannau cynefinoedd, diweddariadau arwyddion, a gweithgareddau ymgysylltu cymunedol. Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn gweithredu fel adolygiad S6 ffurfiol y Cyngor, a gwblheir fel arfer bob mis Mehefin neu Orffennaf, gan ganiatáu i aelodau a'r cyhoedd werthuso cynnydd a gosod blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn i ddod. Mae adroddiadau monitro cyllideb, a adolygir gan y Pwyllgor Cyllid a Phersonél drwy gydol y flwyddyn, yn darparu cofnod archwiliadwy o wariant a chyflawniadau sy'n gysylltiedig â bioamrywiaeth. Mae alinio cerrig milltir S6 â'r adolygiadau ariannol hyn yn sicrhau tryloywder, atebolrwydd, ac integreiddio effeithiol o nodau bioamrywiaeth o fewn rheolaeth gyffredinol y gyllideb. Mae logiau penderfyniadau a gofnodwyd yng nghofnodion y Cyngor, sy'n cwmpasu meysydd fel cymeradwyo arwyddion, dewisiadau pecynnau grantiau, a chwmpas torri glaswellt—yn cynnig tystiolaeth barhaus bod bioamrywiaeth wedi'i hymgorffori ym mhroses gwneud penderfyniadau'r Cyngor. Er mwyn cefnogi adrodd effeithlon yn y dyfodol, bydd y cofnodion hyn yn parhau i gael eu nodi o fewn agendâu a chofnodion, gan eu gwneud yn hawdd i'w tynnu allan a chyfeirio atynt yn ystod pob cylch adolygu S6.